

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 560/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om förberedelser och preventiva insatser inför en eventuell andra coronavåg och åtgärder för att förhindra att coronaviruset sprids till Finland via turism

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 560/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta och vad har regeringen vidtagit för preventiva insatser inför en andra coronavåg och för att förebygga den,

vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att hindra spridningen av viruset via turism,

vilka åtgärder vidtar regeringen för att THL ska rapportera smittkedjor, var nya smittor har sitt ursprung,

hur informeras resenärer om en eventuell smittorisk och försiktighetsåtgärder i anknytning till den,

i en hurdan situation är regeringen redo att rekommendera användning av s.k. folkskyddsmasker,

hur förklarar regeringen att man inte tidigare gett en rekommendation om användning av mun- och nässkydd, även om flera sakkunniga har rekommenderat detta,

hur har tillgången till skyddsutrustning tryggats inför en andra våg och

vilka åtgärder har regeringen vidtagit för att korta vårdköer och säkerställa att tillräckliga social- och hälsovårdstjänster kan tryggas under en eventuell andra våg?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I fråga om bekämpning av coronaviruset använder Finland en hybridstrategi, där man förutom hantering av begränsningsåtgärder även följer principen om att testa, spåra, isolera och behandla samt en god hygienpraxis. Gruppen för lägesbilder och modeller, som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet (SHM), följer upp hur verkningsfull hybridstrategin för coronavirusepidemin är med hjälp av epidemiologiska, medicinska och funktionella parametrar. Beredskap inför en

Svar på skriftligt spörsmål SSS 560/2020 rd

eventuell andra våg av coronaepidemin förbereds och koordineras i statsrådets kanslis samordningsarbetsgrupp för COVID-19. I andra skedet av hantering av epidemin är regeringens mål att hindra spridningen av epidemin så att detta medför så lite olägenheter som möjligt för människor, företag, samhället och tillgodoseendet av de grundläggande rättigheterna. I fråga om beredskap har statsrådet ett nära samarbete med de övriga EU-länderna, de nordiska länderna och andra partner. Hanteringen av coronaepidemin i Finland är i hög grad beroende av om människor också i fortsättningen förhåller sig ansvarsfullt till sin egen och sina medmänniskors hälsa och följer de anvisningar som förebygger smitta.

Enligt utrikesministeriets reserekommendation ska man i regel fortfarande undvika resor som inte är nödvändiga. Regeringen fattar vid behov beslut enligt epidemisituationen om begränsningar som gäller gränstrafiken. SHM har 14.7.2020 tillsatt en arbetsgrupp för förberedelse av planering, anvisningar och verkställande av hälsosäkerhet vid gränsövergångsställena. För att bekämpa coronasmitta som kommer över gränsen och hindra spridningen rekommenderas åt alla resenärer som anländer till Finland från länder där förekomsten av coronavirusfall överskrider de fastställda gränsvärdena att de ska följa hygienanvisningar och en frivillig karantän under 14 dygn efter att de har anlänt till Finland. Dessutom uppmanas resenärer att låta testa sig om det uppstår symptom. Anvisningarna och rekommendationerna finns på flera olika språk.

Enligt lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Flera kommuner och samkommunernas sjukvårdsdistrikt med gränsövergångsställen för flyg-, sjö eller landstrafik har utarbetat beredskapsplaner för att förebygga smitta som sprider sig över gränser.

I fortsättningen riktas fler åtgärder till passagerare som anländer till Finland från s.k. riskländer för att hindra spridningen av coronaviruset.

Covid-19-tester (hälsokontroller) görs åt passagerare med stöd av 14, 15 eller 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Testerna är i första hand frivilliga. Om en person inte går med på att testas, kan regionförvaltningsverket förordna obligatorisk testning. Detta är möjligt till exempel om det finns passagerare med symptom på planet. Det skulle vara möjligt att fatta ett personligt karantänbeslut för passagerare som kommer från riskområden under 14 dygn, om man har anledning att misstänka att passageraren har blivit utsatt för coronaviruset. Så är det till exempel om det finns passagerare med symptom på planet. Ett beslut om karantän fattas av den läkare som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar. Regeringen har även lagt fram åt Institutet för hälsa och välfärd en begäran om att bereda en så kallad trafikljusmodell som kommunikativt åskådliggör åt såväl medborgare som företag och andra aktörer i samhället vilka åtgärder som sannolikt kommer i fråga då man anländer från olika länder.

THL upprätthåller en epidemiologisk lägesbild över coronaviruset i Finland. Resenärens risk att bli smittad av coronaviruset utomlands beskrivs bl.a. av incidensen av coronavirus i landet av fråga. Enligt läkarens anmälan om smittsam sjukdom samlas i THL:s register över smittsamma sjukdomar även uppgifter om det eventuella land där man blivit smittad av coronaviruset. Mot

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 560/2020 rd

bakgrund av denna information har aktörer inom social- och hälsovården kunnat få mer information om smittor för yrkesmänniskornas interna bruk.

THL har under denna vecka kommit fram till att rekommendera användning av ansiktsmask för att skydda andra människor i de sjukvårdsdistriktsområden där det har förekommit coronasmitta under de två senaste veckorna. Statsrådet har understött genom ett principbeslut 13.8.2020 THL:s rekommendation om ansiktsmask. En ändamålsenlig användning av ansiktsmask kan minska smitta genom att hindra att droppar sprids i omgivningen. Syftet med rekommendationen är att skydda medmänniskor mot eventuell exponering för coronavirussmittan.

Kommuner, samkommunernas sjukvårdsdistrikt och Försörjningsberedskapscentralen svarar för anskaffning av skyddsutrustning för den offentliga social- och hälsovården. Enligt den lägesbild som SHM:s nationella koordineringsgrupp för social- och hälsovårdens materiella beredskap tagit fram är lagersituationen för den skyddsutrustning som social- och hälsovårdens personal, patienter och klienter behöver i nuläget bra. Finland är med i Europeiska stabilitetsmekanismen (ESI) samt EU:s gemensamma upphandling av medicinska motåtgärder (JPA), genom vilka Unionen genomför olika upphandlingar för medlemsländernas behov. Stärkande av försörjningsberedskapen förutsätter i fortsättningen närmare samarbete både på europeisk nivå och med de nordiska länderna i fråga om upphandlingar, logistik och lagring. Alla aktörer ska aktivt fortsätta med upphandlingar av skyddsutrustning.

Under undantagsförhållandena infördes förordningar enligt beredskapslagen för att trygga åt medborgare den ökade vård och omsorg som COVID-19-sjukdomen ger upphov till. SHM gav åt tillhandahållare av social- och hälsovårdstjänster flera anvisningar för att trygga tjänster. För närvarande bereder SHM en regeringens proposition för ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, så att man i fortsättningen ska kunna genomföra åtgärder som tryggar hälsovårdens bärkraft med stöd av den vanliga lagen utan att ta i bruk beredskapslagen.

Riksdagen godkände 26.6.2020 den fjärde tilläggsbudgeten som innehåller åtgärder som stöder kommunerna och vars syfte är att trygga förutsättningarna för ordnande av basservice och underlätta kommunekonomin utmaningar som beror på undantagssituationen samt upprätthålla den ekonomiska funktionaliteten i lokalförvaltningen. Den helhet som stöder kommunerna och sjukvårdsdistrikten uppgår till över 1,4 miljarder euro. Regeringen stöder även enligt regeringsprogrammet stärkandet av tjänster på basnivån och införandet av nya verksamhetsmodeller, genom vilka man i fortsättningen förbättrar tillgången till tjänster. Under 2020 har man delat ut 70 miljoner euro som statsunderstöd för programmet Framtidens social- och hälsocentral. Dessutom har landskapen beviljats statsunderstöd på 120 miljoner euro för förberedelse av strukturella ändringar.

Statsrådet har låtit tillsätta en arbetsgrupp mellan ministerier för att bedöma samhällets omfattande motståndskraft i kris, främjande av befolkningens välbefinnande och beredskapen inför kriser utgående från de erfarenheter som coronapandemin och begränsningen av den har gett. Arbetsgruppens mål är att under sin verksamhetsperiod, som upphör 15.9.2020, identifiera lyckade

Svar på skriftligt spörsmål SSS 560/2020 rd

lösningar och komma med konkreta förslag för att stärka samhällets motståndskraft i kris. Arbetsgruppen planerar även åtgärder för att åtgärda eftersattheten i fråga om sjukvård.

Den eftersatthet i fråga om behandling av långtidssjukdomar som uppstår under pandemin består nu av hälsoproblem och sjukdomar som inte behandlas eller som förblir dolda. Medborgarnas bättre förståelse av ett beteende som minskar spridningen av infektionssjukdomar bidrar emellertid till att minska detta. Även medborgarnas snabba anpassning till ett mer omfattande utnyttjande av digitalisering och distansförbindelser har varit betydelsefull. Det finns anledning att fortsätta med denna positiva utveckling. En lyckad begränsning av epidemispredningen gör det möjligt att erbjuda icke-brådskande hälsovårdstjänster och utveckla verksamhetsmodeller, och att därigenom stödja medborgarnas arbets- och funktionsförmåga samt välbefinnande.

Helsingfors 14.8.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru